

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»

Препринт серії № UABS BO/2012/006

Тюннікова К.В.
група МОА-01

Щодо визначення категорії «власний капітал» за національними та
міжнародними стандартами бухгалтерського обліку

ТЮННІКОВА К.В.
група МОА-01
Науковий керівник:
к. е. н., доцент Андреева Г.І.

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ» ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

В умовах ринкової економіки в Україні процеси, що пов'язані з вдосконаленням системи управління капіталом підприємства, зокрема його формуванням, використанням та узгодженістю з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, набувають особливого значення, оскільки створення, розвиток та належний облік необхідної фінансово-ресурсної бази є важливою умовою сталого економічного зростання. Особливу увагу слід приділити такій її складовій як власний капітал, адже саме від ефективності управління ним залежить прибутковість діяльності підприємства – як основна ціль його існування.

Серед основних проблем розходження поняття «власний капітал» за національними та міжнародними стандартами науковці виділяють такі: розгалуження обліку власного капіталу, різна класифікація складових власного капіталу, різні стандарти регулювання обліку власного капіталу.

Власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань. Нажаль в міжнародних стандартах не подано визначення власного капіталу. Еквівалентом терміну «власний капітал» є термін «чисті активи».

Якщо в українському законодавстві власний капітал регулюється П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал» та Законом України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 року із змінами та доповненнями, то в міжнародних стандартах практика обліку власного капіталу широко варіюється. В переліку міжнародних стандартів відсутній стандарт, що регламентує порядок обліку власного капіталу. Хоча в міжнародних стандартах можна знайти: визначення власного капіталу (Концептуальні основи), вимоги до розкриття інформації у звітності (МСФЗ № 1), правило класифікації фінансових інструментів, які мають характеристики як капіталу, так і характеристики зобов'язань (МСФЗ № 39), і деякі рекомендації щодо відображення дивідендів (МСФЗ 10), власних викуплених акцій (Інтерпретація № 16) та витрат, пов'язаних з випуском акцій (Інтерпретація № 17).

В міжнародній практиці доходи і витрати, що виникають у результаті поточної діяльності компанії за звітний період, спочатку відображаються у звіті про прибутки та збитки. Різниця між ними являє собою чистий прибуток (збиток) за звітний період, який потім переноситься в баланс. У вітчизняній практиці власний капітал відображається в балансі та в звіті про власний капітал.

Найбільш зацікавленими особами у повній інформації про капітал є акціонери, які купують акції підприємства на ринку. Тому поняття власного капіталу в міжнародній практиці розглядається в основному стосовно акціонерних компаній, тоді як за національним законодавством, власний капітал повинен бути в усіх видах товариств.

Таким чином, існують значні відмінності в складі та структурі власного капіталу за національними стандартами обліку та міжнародними стандартами. Впровадження міжнародних стандартів обліку і звітності в Україні полегшить співпрацю вітчизняних підприємств із світовими торговельними партнерами, і цим самим, надасть можливість залучати додаткові іноземні інвестиції.